

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Šatku a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci žalobcu **M.**, podnikajúceho pod obchodným menom **A.**, zastúpeným JUDr. D., advokátom, **M.** Bratislava, proti žalovanému **T.** so sídlom S. Bratislava, zastúpeným JUDr. M., advokátkou, R. Bratislava, **o zaplatenie 177 532,50 Sk, s príslušenstvom**, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. júna 2008 č. k. 3 Cb 8/07-362, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cb 8/07-362 zo dňa 12. júna 2008 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 14 851 Sk na účet právneho zástupcu žalobcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 118 477 Sk na istinu, spolu s úrokom z omeškania v sadzbe 0,5% zo súm ďalej uvedených vo výroku, či už za konkrétne obdobie omeškania, alebo odo dňa ich splatnosti do zaplatenia.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobným návrhom domáhal voči žalovanému zaplata 177 532,50 Sk, titulom odplaty (provízie), spolu s úrokom z omeškania. Proti vydanému platobnému rozkazu podal odpor žalovaný; uviedol, že spornú sumu žalobcovi nezaplatil z dôvodu dlhu žalobcu voči žalovanému. Poukázal na ustanovenie § 580 Občianskeho zákonníka a § 380 Obchodného zákonníka, keď došlo k zániku dlhu jeho započítaním. Žalovanému vznikla škoda titulom uzatvorených zmlúv o finančnom prenájme s nájomcami, ktoré uzatváral žalobca v sume 302 759 Sk. Ďalej žalobca dlhuje žalovanému sumu 118 477 Sk titulom nezaplata faktúry č. 210500006 zo dňa 06. 03. 2001. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a žalobcu zaviazať zaplatiť mu 269 856,50 Sk a ďalej sumu 118 477 Sk. Podaním zo dňa 16. 11. 2004 vzal žalovaný vzájomný návrh späť.

Uznesením zo dňa 06. 03. 2006 súd konanie v časti o zaplata 59 055,50 Sk zastavil a súčasne pripustil zmenu návrhu podľa § 95 ods. 1 O. s. p.

Z predložených dokladov a na základe vykonaného dokazovania zistil, že predmetom sporu je zaplata provízie za výkon činnosti žalobcu pre žalovaného spočívajúcej v uzatváraní zmlúv o finančnom prenájme prístrojov spotrebnej elektroniky podľa čl. III. prílohy č. 1 k zmluve o obchodnom zastúpení. V čl. VI. bod 2. zmluvy sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi vzájomne dohodnutý úrok z omeškania v sadzbe 0,5% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania. Žalobca súdu preukázal, že pre žalovaného uzatváral zmluvy dojednaného obsahu. Žalovaný vystavoval faktúry podľa čl. III. bod 9. prílohy č. 1 k zmluve o obchodnom zastúpení, z ktorých mal súd za preukázané, že žalobcovi vzniklo právo na vyplata odplaty (provízie). V priebehu konania si zástupcovia sporových strán predkladali súpisy inventarizácie, zo strany žalovaného bol predložený aj návrh na vzájomné započítanie. Tento návrh pred rozhodnutím súdu žalovaný vzal späť. Súdu nebolo zo strany žalovaného preukázané, že v ním uvádzaných prípadoch došlo k riadnemu odstúpeniu od zmluvy voči zákazníkom a obvyklým spôsobom im odobral prenajatú vec. Žalobca namietal, že žalovaný nikdy neoznačil neplatičov, k čomu sa zaviazal, ani nepredložil kópiu výpovede spolu s protokolom o prevzatí prístrojov. K tejto námietke žalovaný súdu predložil adekvátne doklady preukazujúce opak tvrdenia žalobcu. V súdnom spise je niekoľko upozornení na neplatičov, ktoré zaslal žalovaný žalobcovi a podľa názoru žalovaného bol žalobca informovaný na základe účtovnej evidencie o neplatičoch. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd uznal právny nárok žalobcu podľa ust. § 659 ods. 1, § 369

ods. 1 Obchodného zákonníka za oprávnený a zaviazal žalovaného k zaplatenie 118 477 Sk, istiny spolu s úrokom z omeškania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný. Poukazoval, že v zmysle zmluvy o obchodnom zastúpení mal žalobca dbať na záujmy žalovaného, to znamená uzatvárať také obchody, z ktorých by nevznikla žalovanému škoda. To znamená i kontrola úhrad splátok finančného nájmu nájomcami zo zmlúv, ktoré žalobca pre žalovaného zabezpečil. Tak isto to znamenalo i neuzatvorenie ďalších zmlúv o finančnom nájme tovaru so subjektom, ktorý riadne neplatil nájomné z už uzatvorených nájomných zmlúv. Účastníci zmluvy o obchodnom zastúpení sa v zmluve dohodli, že v prípade, ak vznikne žalovanému škoda z titulu neplatenia nájomného nájomcami (získaných žalobcom), prípadne stratou, zničením alebo odcudzením predmetu nájmu pred splatením predmetu nájmu, bude sa žalobca podieľať na úhrade tejto škody, a to zaplatením polovice vzniknutej škody; v prípade, ak žalobca uzatvorí zmluvu o finančnom nájme s nežiaducim nájomcom, uhradí celú škodu. Pred uzatvorením zmluvy o finančnom nájme mal žalobca ako obchodný zástupca vždy možnosť preveriť bonitu klienta (nájomcu), aby žalovanému ako zastúpenému nevznikla uzatvorením takéhoto obchodu škoda. Na základe ustanovení zmluvy o obchodnom zastúpení požiadal žalovaný žalobcu listom zo dňa 01. 02. 1999 o dodržiavanie podmienok tejto zmluvy, najmä pri práci s neplatiacimi klientmi a súčasne ho žalovaný upozornil na pozastavenie platieb úhrad provízií z dôvodu neplatičov zo zmlúv, ktoré uzatvoril žalobca. Súčasťou tohto listu bol aj prehľad neplatiacich klientov, ktorý bol ako dôkaz doložený do súdneho spisu. Žalovaný zaslal žalobcovi dňa 06. 03. 2001 faktúru, v ktorej vyčíslil výšku náhrady škody sumou 118 477 Sk, ku ktorej sa žalobca v obvyklej lehote nevyjadril, a preto ju žalovaný považoval za akceptovanú. Dňa 13. 02. 2002 žalovaný v zmysle § 580 OZ započítal vzájomné pohľadávky a záväzky žalobcu. Žalobca ako obchodný zástupca nezabezpečil plnú úhradu splátok od klientov, s ktorými uzatvoril zmluvy o finančnom nájme, čím spôsobil žalovanému škodu. Túto škodu žalovaný započítal voči nároku žalobcu a rozdiel vyrovnal. Žalovaný má za to, že súd nevezal do úvahy, ako aj nesprávne zhodnotil jeho ústne a písomné dôkazy. Taktiež nevyočul svedka A., ktorý v tom čase pracoval u žalovaného na úseku vymáhania pohľadávok, ktorého žalovaný navrhoval vypočuť. Z uvedených dôvodov žalovaný navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Na odvolanie žalovaného sa písomne vyjadril žalobca. Poukazoval, že odstúpenia od zmlúv o finančnom prenájme žalovaným majú dva zásadné nedostatky. Prvým nedostatkom je, že vo výpovediach je sídlo spoločnosti žalovaného uvádzané na adrese S., čo potvrdzuje odtlačok pečiatky a hlavičkový papier. Z výpisu z obchodného registra jednoznačne vyplýva, že v čase odstúpenia od jednotlivých zmlúv o finančnom prenájme mal žalovaný sídlo na adrese L., Bratislava, resp. L., Bratislava. Žalovaný tak má za to, že odstúpenia od zmlúv neboli vyhotovené v čase uvedenom na odstúpení, ale sa domnieva, že boli vyhotovené dodatočne a boli antedatované. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalovaný nepreukázal riadne odstúpenie od zmlúv o finančnom prenájme voči nájomcom. Druhým nedostatkom bolo, že v niektorých prípadoch žalovaný odstúpil od zmluvy o finančnom prenájme voči nájomcovi, ktorý nebol v omeškaní so zaplatením splátky. Vzhľadom na uvedené žalovanému nemohla vzniknúť škoda, ktorú by v súlade so zmluvou mohol voči žalobcovi uplatniť. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku a obsahu spisu zistil, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo voči žalovanému o zaplatenie 118 477 Sk, s príslušenstvom titulom úhrady provízie pri obchodnom zastúpení. V konaní nebolo medzi účastníkmi sporné, že žalobcovi právo na zaplatenie provízie vo výške 118 477 Sk, ktorá suma zostala predmetom sporu, vzniklo. Žalovaný ako obranu proti návrhu uviedol, že faktúrou č. 210500006 zo dňa 20. 03. 2001 na sumu 118 477 Sk vyfakturoval žalobcovi náhradu škody podľa čl. III. bod 4 prílohy zmluvy o obchodnom zastúpení, ktorú faktúru žalobca neuhradil. Podľa citovaného ustanovenia, v prípade, keď odstúpi zastúpený ako prenajímateľ zmluvy o finančnom prenájme s nájomcom od zmluvy, z dôvodu porušovania zmluvných povinností nájomcom a zastúpenému (prenajímateľovi) vznikne škoda najmä tým, že sa nepodarí nájomcovi prístroj obvyklým spôsobom odobrať, je obchodný zástupca povinný uhradiť zastúpenému čiastku vo výške zodpovedajúcej polovici výške škody.

V zmysle čl. VIII. bod 3. prílohy zmluvy o obchodnom zastúpení, osobou oprávnenou vypovedať nájomcovi zmluvu o finančnom prenájme je zastúpený, teda žalovaný. Podľa čl. VII. bod 4. prílohy, kópiu výpovede spolu s „Protokolom o prevzatí prístroja“ a platobným

kalendárom zašle zastúpený obchodnému zástupcovi (žalobcovi). V konaní žalovaný skutočnosť, že žalobcovi zaslal kópie výpovedí konkrétnym nájomcom spolu s protokolom o prevzatí prístroja nepreukázal. Podľa čl. III. bod 4. prílohy veta tretia, faktúru možno vystaviť až po vypovedaní zmluvy nájomcom. Žalovaný však zjavne nechápe rozdiel medzi odstúpením od zmluvy a výpoveďou, pričom zmluva o obchodnom zastúpení a jej príloha rigorózne oba pojmy odlišuje, vznik práva na polovicu vzniknutej škody odvodzuje od odstúpenia od zmluvy o finančnom prenájme.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1, v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., a úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu vo výške 14 851 Sk (2 úkony právnej služby advokáta, písomné vyjadrenie k odvolaniu a účasť na odvolacom pojednávaní, 2x paušálna náhrada + 19% DPH, v zmysle vyčíslenia trov konania zo dňa 22. 10. 2008.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 22. októbra 2008

**JUDr. Štefan Š t k a, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.